

**Sprawozdanie z realizacji Powiatowej
Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych 2008-2013.**

Inowrocław, 2010 r.

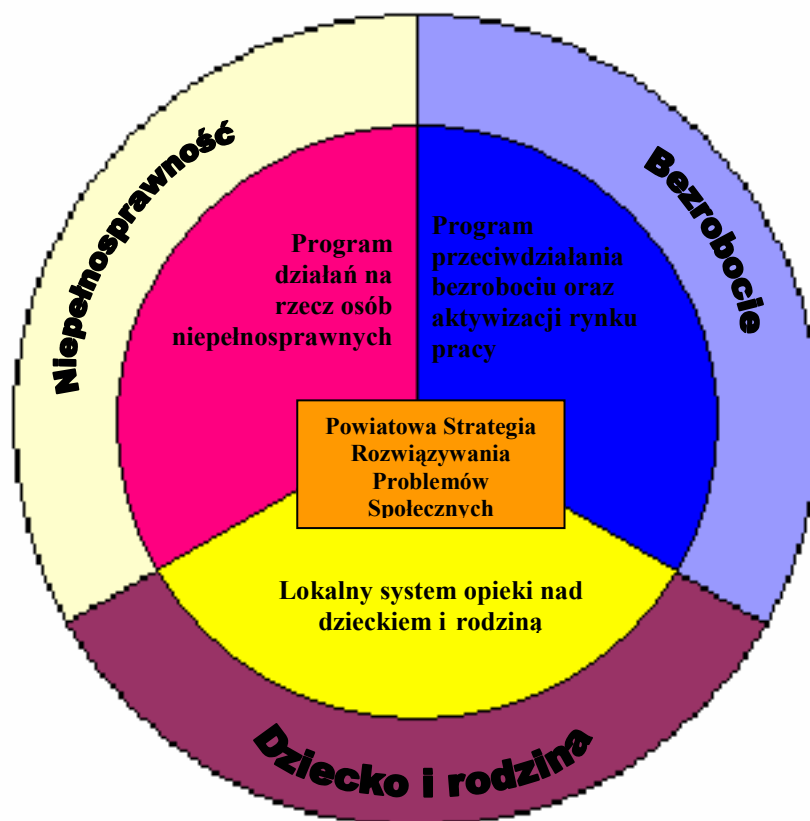
Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obligatoryjnym zadaniem własnym powiatu. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013 została przyjęta uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego 27 listopada 2008 r. Jest dokumentem określającym priorytety w działaniach powiatu w zakresie polityki społecznej. Pomaga w umocowaniu prawnym konkretnych działań, jest istotnym ogniwem w hierarchii dokumentów strategicznych poczynając od Narodowego Planu Rozwoju, aż do strategii gminnych, zachowując w stosunku do nich pełną kompatybilność i komplementarność.

Głównym powodem opracowania Strategii była konieczność określenia polityki społecznej Powiatu Inowrocławskiego oraz misji, jej celów i kierunków działania na najbliższe lata, pozwalających na budowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu instytucjonalnej ochrony bezpieczeństwa mieszkańców naszego powiatu, tak by dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań pojedynczych grup i ludzi.

Fundamentem Strategii jest maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału. Mieszkańcy powiatu, odbiorcy i adresaci Strategii mają możliwość znalezienia się w strefie pozbawionej zagrożeń. Dla bezpieczeństwa socjalnego wymagane jest, bowiem stworzenie takiego systemu zaspokajania potrzeb społecznych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających się warunków społecznych.

Misja stanowi podstawowy element strategii i jest jej celem nadrzędnym, który kształtuje kierunki działania. Wynikają z niej bezpośrednio cele strategiczne, które ją konkretyzują. Cele te są z kolei rozpisywane na bardziej szczegółowe. Misja to opis głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne. Misja została określona jako „Skuteczna polityka społeczna zapewniająca mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne, opiekę nad rodziną, rehabilitację osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie samodzielnego rozwiązywania swoich problemów i pełne uczestnictwo w życiu społecznym”.

Powiatowa Strategia obejmuje trzy obszary działania, do których należą: niepełnosprawność, bezrobocie oraz dziecko i rodzina. Każdy obszar jest realizowany przez program skierowany do poszczególnej grupy beneficjentów, jak przedstawiono to poniżej.

Art. 112 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej nakłada na powiatowe centrum pomocy rodzinie obowiązek koordynacji realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategię w powiecie realizowały:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR),
- 2) Powiatowy Urząd Pracy (PUP),
- 3) Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy (OA-O),
- 4) Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny (OWDiR),
- 5) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Misja była realizowana za pośrednictwem trzech celów strategicznych. Każdemu z celów strategicznych przyporządkowano kierunki działania, które były realizowane poprzez zadania. Cele zostały zdefiniowane zgodnie z zasadą strategicznego podejścia, która polega na koncentracji uwagi na kluczowych obszarach i najważniejszych problemach wymagających interwencji. Dla każdego z obszarów stworzony został odrębny program mający na celu realizację poszczególnych zadań.

Cel strategiczny 1: Wypracowanie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Cel strategiczny 1 był realizowany poprzez następujące kierunki działania:

1. Rozwój nowych form opieki zastępczej (rodziny zawodowe i specjalistyczne),
2. Zapewnienie profesjonalnej informacji w postaci poradnictwa specjalistycznego rodzinom dotkniętym wykluczeniem społecznym,
3. Tworzenie i wdrażanie programów na rzecz dziecka i rodziny,
4. Pomoc w usamodzielnieniu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych,
5. Zapobieganie wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej,
6. Zacieśnienie współpracy między organizacjami pozarządowymi,
7. Podjęcie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych patologią poprzez rozwój profilaktyki,
8. Zapobieganie kierowaniu dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodziców do placówek opiekuńczo-wychowawczych poprzez działalność w ramach placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego,
9. Dostosowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych do prawidłowego przebiegu procesu wychowania dzieci w nich umieszczonych.

„Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Powiecie Inowrocławskim na lata 2009-2013” został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego 26 marca 2009 r. Programu ma pomóc wypracować spójny system opieki nad dzieckiem i rodziną. Realizowany jest poprzez następujące cele główne.

Cele główne.

1. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.

W okresie sprawozdawczym OA-O prowadził pracę z rodziną naturalną: terapia rodzinna - **6**, wsparcie rodzin naturalnych - **38**, wsparcie rodzin zastępczych - **7**. Pracownicy uczestniczyli w **4** posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji wychowanków w placówkach opiekuńczych.

Za zgodą opiekunów pracownicy wspierali rodziny zastępcze. W okresie objętym sprawozdaniem przeprowadzono:

- 34 wywiady w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 6 wywiadów u rodzin zastępczych niespokrewnionych,
- 8 wywiadów u rodzin preadopcyjnych,
- 52 wywiady pedagogiczne przeprowadzone w szkołach dzieci umieszczonych w środowisku zastępczym.

Podejmowane działania obejmowały pomoc pedagogiczną oraz dotyczącą spraw socjalno-bytowych i sytuacji rozwojowej i szkolnej dzieci objętych opieką zastępczą. Ponadto odbyło się 50 spotkań w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych z terenu naszego powiatu, na których przeprowadzono rozmowy na tematy bieżące, związane z wychowywaniem powierzonych dzieci.

W dniu 7 grudnia 2009 r. zorganizowane zostało „Spotkanie z Mikołajem” dla dzieci z rodzin zastępczych, w którym wzięło udział 43 dzieci.

2. Rozwijanie profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku.

W ramach projektu systemowego „Podróż w usamodzielnienie” realizowanego przez PCPR, Fundacja „Nadzieja dla Rodzin” przeszkoliła 10 pracowników socjalnych oraz 5 koordynatorów w zakresie stosowania oraz wdrażania metody Konferencji Grupy Rodzinnej (KGR). W ramach projektu systemowego przeprowadzono 10 KGR. Konferencje odbyły się od lipca do listopada 2009 r.

Rezultaty twarde, podjętych działań:

- 1) przeprowadzono 10 diagnoz środowiskowych w rodzinach zgłoszonych do projektu,
- 2) zawarto 10 kontraktów socjalnych z głównymi beneficjentami zgłoszonymi do projektu na podstawie planu wypracowanego przez rodzinę podczas KGR.

Rezultaty miękkie, podjętych działań:

- 1) zmiana postawy z biernej na aktywną - rodziny zostały zmobilizowane przez pracowników socjalnych oraz koordynatorów do udziału w KGR, efektem podjętych działań była zgoda rodzin na udział w konferencji, a jednocześnie zgoda na udzielenie pomocy i wsparcia w rozwiązaniu problemów,
- 2) zwiększenie zaangażowania poszczególnych członków rodziny dalszej i bliższej,
- 3) w sprawy dotyczące rodziny - poszczególni członkowie rodziny wyrazili chęć udzielenia pomocy rodzinie,

- 4) wzmocnienie poczucia odpowiedzialności wśród członków rodziny za dalsze losy rodziny.

Celem głównym zorganizowania KGR było zapewnienie dziecku opieki i wychowania w rodzinie biologicznej lub zastępczej, a również udzielenie pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz wynikających z życia codziennego. W 10 zorganizowanych KGR uczestniczyło łącznie 96 osób, które zaangażowały się i wyraziły chęć udzielenia pomocy.

Rodziny, które skorzystały z propozycji udziału w KGR podkreślały m.in., że:

- 1) miały realny wpływ na ważne decyzje dotyczące ich życia, zostali wysłuchani i ich zdanie było uszanowane,
- 2) cała rodzina, a nie tylko rodzina podstawowa, czuła się bardziej zaangażowana w rozwiązywanie problemu,
- 3) wzrosło poczucie odpowiedzialności u poszczególnych członków rodziny za podejmowane decyzje i za wypełnianie postanowień planu,
- 4) miały możliwość odwoływania się do specyficznych więzów, jakimi są połączeni jako rodzina, w rozwiązywaniu problemu mogli swobodnie dotykać tajemnic rodzinnych, ponieważ byli sami, bez osób spoza rodziny,
- 5) doświadczały głębokiego szacunku ze strony systemu pomocy,
- 6) często nawiązywały bardzo pozytywne relacje z osobami z systemu pomocy, poznały możliwości jakie oferuje system pomocy na danym terenie.

Standaryzacja OWDiR przebiega równolegle z procesem określania specyfiki sprawowanej opieki nad dziećmi w poszczególnych domach Ośrodka. Wychowanie podopiecznych zawiera także elementy edukacji życia w samodzielności i ich pełnej integracji ze społeczeństwem. Jedną z metod przyjętych w procesie opieki i wychowania przez Ośrodek jest prowadzenie grup wychowawczych o wyraźnie określonej specyfice sprawowanej opieki, gdzie kilkoro starszych wychowanków w normie rozwojowej, swoją postawą i przykładem wspiera opiekunów i wychowawców w kształtowaniu pożądanych zachowań pozostałych dzieci o specyficznych potrzebach rozwojowych:

- 1) dwie samodzielne grupy wychowawcze w Inowrocławiu, ze względu na dostępność szkoły, specjalizują się w opiece nad dziećmi funkcjonującymi na poziomie upośledzenia umysłowego,

- 2) samodzielna grupa wychowawcza w Jaksicach jest przygotowana i wyspecjalizowana w opiece nad niemowlętami i dziećmi wymagającymi specyficznych zabiegów pielęgnacyjnych,
- 3) samodzielna grupa w Orłowie w najbliższym czasie obejmie również opieką dzieci i młodzież z zaburzeniami w zachowaniu bez przejawów demoralizacji.

Po utworzeniu kolejnych samodzielnych grup, będzie w zależności od potrzeb, określona specyfika opieki wychowanków wraz z pożądanym przygotowaniem warsztatowym wychowawców.

W ostatnich dwóch latach (kosztem pracowników obsługi) znacznie wzrosła liczba zatrudnionych specjalistów – pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów. Wyodrębniono i wyposażono w każdym z domów gabinety terapii, w których pracują z dziećmi wyżej wspomniani specjaliści. Gabinety takie będą też w każdym z budujących się domów.

Przyjęta wcześniej metoda indywidualnych planów pracy z dzieckiem, po zmodyfikowaniu zawiera zadania do pracy z rodziną dziecka i wraz z zawieranymi kontraktami z rodziną wychowanków pozwala na skrócenie czasu pobytu dzieci w placówce do niezbędnego minimum. Zadania w zakresie pedagogizacji rodziców dzieci realizowane w formie warsztatowej oraz świadczona im pomoc ze strony pracowników Ośrodka stanowią formę pomocy rodzinom wychowanków.

Realizowane programy własne wychowawców w zakresie zagospodarowania czasu wolnego wychowanków oraz prowadzone formy terapii i wypoczynku dostępne dla wszystkich dzieci przebywających w Ośrodku są doskonałą bazą do realizacji zainteresowań własnych wychowanków i aktywnego wypoczynku.

Indywidualny Plan Pracy (IPP) z dzieckiem i rodziną opracowuje wychowawca-opiekun wspólnie z danym wychowankiem i specjalistami Ośrodka: psychologiem, pedagogiem i pracownikiem socjalnym. Bazą do jego tworzenia są: informacje zawarte w dokumentacji dziecka, wykonana rzetelnie diagnoza psychologiczna, pedagogiczna i rodzinna, prowadzona planowo obserwacja wychowanka, analiza procesu zmian rozwoju psychologicznego i fizycznego oraz ocena efektów pracy z dzieckiem.

IPP obejmuje 4 duże sfery oddziaływań długoterminowych: środowisko, edukacja szkolna, opieka i wychowanie (kształtowanie nawyków, umiejętności, postaw prospołecznych i funkcjonowanie w zespole, wpajanie wartości), rozwój osobisty (działania profilaktyczne, edukacyjne i terapeutyczne, czas wolny i zainteresowania). W obrębie każdej ze sfer ustalane

są konkretne zadania opracowane indywidualnie dla każdego dziecka, sposoby ich realizacji oraz osoby odpowiedzialne za dane zadanie.

Do czasu wykonania diagnoz będących podstawą tworzenia działań długoterminowych, wychowawca opracowuje działania krótkoterminowe, obejmujące pierwsze zadania na rzecz dziecka i rodziny, od momentu umieszczenia w placówce. W toku procesu wychowawczego na bieżąco wprowadzane są zmiany w IPP adekwatnie do potrzeb dziecka i rodziny.

Wychowanek podczas pobytu w placówce ma możliwość wpływu na zmiany w IPP, w porozumieniu ze swoim wychowawcą-opiekunem. Udział dziecka w tworzeniu zadań potwierdzany jest jego podpisem. Treści dostosowane są do wieku dziecka.

3. Rozwijanie zawodowych rodzin zastępczych i niespokrewnionych rodzin zastępczych.

Promocja idei rodzicielstwa zastępczego.

Rok 2009 został ustanowiony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Rodzicielstwa Zastępczego, dlatego też 31 maja, który jest dniem Rodzicielstwa Zastępczego odbył się festyn rodzinny pod hasłem "Bądźmy razem". Impreza została zorganizowana przez PCPR, OWDiR i OA-O. Patronat nad imprezą objął Starosta Inowrocławski. Ideą festynu było promowanie rodzicielstwa zastępczego. W czasie trwania festynu zostały wręczone nagrody dzieciom, które brały udział w konkursie plastycznym "Super rodzina". Prace można było obejrzeć również na stronie internetowej Centrum. Podczas festynu dzieci miały możliwość uczestnictwa w wielu konkursach i zabawach. Wolontariusze Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy "Flandria" za pomocą farb przeobrażali twarze milusińskich w wybrane postacie bajkowe. Na zwycięzców wszystkich konkurencji czekały atrakcyjne nagrody.

Pracownicy OA-O opracowali również dwa programy informacyjno-profilaktyczne, na realizację których powiat otrzymał dofinansowanie z MPiPS. Program „*Szukam mamy, szukam taty, szukam domu*” – dotyczył promocji rodzicielstwa zastępczego, a Program „*Bliżej rodziny*” – służył podniesieniu kompetencji wychowawczych rodziców zastępczych z rodzin spokrewnionych.

W okresie marca i października dzięki współpracy z Gazetą Pomorską, TV Bydgoszcz, portalem informacyjnym Inowroclaw-info i Radiem Gra ukazało się 6 artykułów, 10 notatek prasowych i 1 audycja radiowa, propagujące ideę rodzicielstwa zastępczego.

W maju zaproszono do współpracy pedagogów szkół podstawowych z terenu naszego powiatu, w wyniku czego 11 szkół przeprowadziło wśród dzieci zajęcia wychowawcze na temat istoty rodzicielstwa zastępczego. Na potrzeby tych zajęć specjaliści OA-O przygotowali zarówno scenariusze lekcyjne i pomoce merytoryczne. Ogłoszony został konkurs plastyczny pt. „Rodzina zastępcza” oraz konkursy na tytuł i zakończenie bajki o rodzinie zastępczej. W wyniku tych konkursów we wrześniu spłynęło do OA-O ponad 500 prac, z czego ponad 100 zostało wyróżnionych, a wszystkie nagrodzone.

OA-O był organizatorem Festynu rodzinnego pod hasłem „Dać dziecku rodzinę”, którego celem było przybliżenie problematyki rodzicielstwa zastępczego w społeczeństwie, podniesienie rangi rodziny zastępczej oraz tworzenie wokół niej przyjaznej atmosfery. Uczestniczyło w nim około 1000 osób.

W MDK w Inowrocławiu 30 października została otwarta pokonkursowa galeria prac plastycznych o tematyce rodzicielstwa zastępczego. Wystawa trwała do końca listopada.

Na przełomie października i listopada zorganizowano na scenie MDK w Inowrocławiu trzy przedstawienia teatralne, o charakterze profilaktycznym, dla spokrewnionych rodzin zastępczych. W przedstawieniach uczestniczyło 48 rodzin zastępczych, podczas tych przedstawień promowano również działalność OA-O.

W dniu 24 listopada zorganizowano Konferencję podsumowującą projekty grantowe, na której dokonano prezentacji podejmowanych działań związanych z założeniami projektów oraz uzyskanych efektów.

Praca z kandydatami do rodzinnej opieki zastępczej.

W okresie sprawozdawczym pracowano z **16 rodzinami** zgłaszającymi gotowość przysposobienia dziecka lub utworzenia rodziny zastępczej. W wyniku postępowania diagnostycznego i procedury kwalifikacyjnej przygotowano środowisko zastępcze dla **19 dzieci**:

- **8** rodzin adopcyjnych, w których umieszczono **9 dzieci**,
- **1** rodzinę zastępczą dla **1** dziecka z poważnym obciążeniem zdrowotnym,
- **3** rodziny zastępcze dla **3 dzieci** pozostają w trakcie procedury sądowej - po powierzeniu dzieci,
- **2** rodziny preadopcyjne dla **4 dzieci** pozostają w trakcie procedury sądowej - po powierzeniu dzieci,
- **2** rodziny adopcyjne pozostają w kontakcie dla **2 dzieci** i oczekują na styczność.

W sposób ciągły prowadzona była praca z kandydatami pragnącymi przysposobić dziecko. W okresie sprawozdawczym zgłosiło się 15 rodzin deklarujących zamiar pozostania rodziną adopcyjną - 9 z nich ukończyło szkolenie, w stosunku do pozostałych trwa procedura diagnostyczna.

W okresie sprawozdawczym do OA-O zgłosiło się **5 rodzin** deklarując zamiar stanowienia rodziny zastępczej zawodowej. W wyniku przeprowadzonej diagnozy i wstępnej kwalifikacji:

- **2 rodziny** ukończyły szkolenie na zawodowe rodziny zastępcze,
- **1 rodzina** pozostaje w trakcie diagnozy,
- **2 rodziny** zrezygnowały podczas szkolenia.

Szkolenie i kwalifikowanie.

W okresie sprawozdawczym zgłosiło się 20 rodzin niespokrewnionych, w tym na rodziny adopcyjne 15, na rodziny zastępcze 5.

W ramach procesu kwalifikacyjnego kandydatów do rodzinnych form opieki przeprowadzono: 14 badań pedagogicznych, 15 badań psychologicznych, 19 wywiadów w miejscu zamieszkania kandydatów.

Przeprowadzono **5** szkoleń grupowych dla rodzin, z czego:

- 2** - dla kandydatów adopcyjnych (9 rodzin),
- 1** - dla zawodowych rodzin zastępczych (2 rodziny),
- 2** - dla spokrewnionych rodzin zastępczych (23 rodziny).

Odbyło się **6** posiedzeń Komisji Kwalifikacyjnej przy OA-O i wydano **20** zaświadczeń kwalifikacyjnych o ukończeniu szkolenia:

- 12** - dla kandydatów adopcyjnych,
- 8** - dla kandydatów na rodziców zastępczych,

ponadto wydano **16** zaświadczeń o ukończeniu szkolenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych.

4. Reintegracja rodziny poprzez tworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny.

Wszystkie działania pracowników placówki po umieszczeniu dzieci w ośrodku zmierzają do powrotu dziecka do rodziny naturalnej. OWDiR podejmuje następujące działania:

- 1) przygotowanie wnikliwej diagnozy rodzinnej, pedagogicznej i psychologicznej służącej do zbudowania indywidualnego planu pracy z dzieckiem i rodziną,
- 2) rozpoczęcie wstępnej fazy pracy z rodziną w kryzysie (leczenie, terapia itp.), budowanie umów i kontraktów z rodzicami,
- 3) wspólna praca nad realizacją zadań wynikających z umów i kontraktów, ewentualna ich korekta,
- 4) w przypadku pozytywnej oceny realizacji umów i kontraktów wnioskuje się do sądu o okresowy powrót dzieci do domu rodzinnego; podczas ich okresowego pobytu wzmożona zostaje praca w środowisku pracowników socjalnych, wychowawców-opiekunów, psychologa i pedagoga,
- 5) wnioskowanie o powrót dzieci do rodziny naturalnej na stałe następuje w przypadku pozytywnego podsumowania okresowego pobytu dzieci w domu,
- 6) praca metodą KGR dla rodzin, która mają potencjalne wsparcie w członkach dalszej rodziny, w celu powrotu dzieci do rodziny naturalnej lub zastępczej – spokrewnionej,
- 7) realizacja wniosków z Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w placówce dwa razy w roku i tzw. zespołów roboczych.

Na terenie OWDiR zajęcia psychokorekcyjne odbywają się w formie spotkań z rodzicami i dziećmi. Głównym celem jest edukacja i ukształtowanie prawidłowych oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych, pozwalających wprowadzić szereg zmian wychowawczych w perspektywie powrotu dzieci do domu rodzinnego. W związku z powyższym, rodziny u których ustępują okoliczności, które były powodem umieszczenia dzieci w placówce są w zdecydowanej większości adresatami pedagogizacji. Zajęcia prowadzone są przez pedagoga i psychologa placówki na skutek ustaleń Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka.

Tematyką spotkań było m.in.:

- 1) wprowadzenie nowych, prawidłowych oddziaływań wychowawczych wobec dzieci, ustalenie nowego systemu kar i nagród, mających na celu ich motywację do dokonywania zmian nieprawidłowych zachowań,
- 2) trudności wychowawcze i sposoby ich przezwyciężania,
- 3) uświadomienie potrzeb i oczekiwań dzieci wobec rodziców,
- 4) rozmowy dotyczące zasad i celów spotkań z dziećmi po długotrwałej nieobecności rodziców.

Realizowany był program korekcyjno-edukacyjny „Można inaczej”, dla osób stosujących przemoc. Adresatami programu byli skazani, osadzeni w Areszcie Śledczym

w Inowrocławiu. Warunkiem przyjęcia do programu było przyznanie się do stosowania przemocy wobec partnera oraz skazanie wyrokiem sądu z art. 207 kk (lub inne przestępstwo przeciwko rodzinie i opiece, ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy). Do programu zakwalifikowano 9 osób. Odbyło się 19 spotkań oraz 11 sesji grupowych.

Grupa wsparcia dla kobiet – ofiar przemocy w rodzinie.

Założenia podstawowe.

Była to grupa wsparcia, samopomocy, rozwoju świadomości w poszukiwaniu własnej tożsamości. Uczestniczki dążyły do poszukiwania, rozpoznawania siebie, swojej tożsamości oraz swojej wolności i wierności samej sobie poprzez doświadczenia innych kobiet. Można było jednak rozmawiać o doznanym poniżeniu, zniewadze czy pielęgnowaniu kompleksu ofiary. Spotkania odbywały się 1 raz w tygodniu. Każda z osób mówiła o swoich osobistych doświadczeniach, obserwacjach, uczuciach i opiniach dotyczących zjawisk przemocy i słuchała tego, co inni mają do powiedzenia.

Celem takiej grupy było też budowanie osobistych związków i przyjaźni między kobietami, a także przezwyciężanie seksistowskich stereotypów i barier.

Grupa ustaliła swoje własne zasady, a następnie ich przestrzegała. Ustalone zasady miały wyrażać szacunek do innych ludzi oraz wspomagać odpowiedzialne i solidarne postawy osób uczestniczących w grupie.

Podsumowanie pracy z grupą wsparcia dla kobiet – ofiar przemocy w rodzinie za rok kalendarzowy 2009.

Odbyły się 44 spotkania grupowe, w których uczestniczyło 20 kobiet, w tym:

- 1) usamodzielniało się 5 kobiet (4 z nich podjęły pracę, z tego 2 za granicą),
- 2) wróciły do sprawców przemocy i przestały uczęszczać na spotkania grupowe 4 kobiety,
- 3) zerwało kontakt z grupą 6 kobiet oraz ,
- 4) kontynuuje spotkania w grupie wsparcia 5 osób.

5. Przygotowanie wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych do samodzielnego życia.

OWDiR zaspakajając potrzeby dziecka kieruje się m.in. potrzebą działań przygotowujących wychowanków do samodzielnego życia. Wychowanek z chwilą ukończenia 18 roku życia podejmuje decyzję o opuszczeniu placówki bądź pozostaniu w niej

do ukończenia szkoły. Dla każdego wychowanka sporządza się Indywidualny Plan Pracy (IPP), który jest modyfikowany w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka, nie rzadziej, niż co pół roku. Modyfikacji tej dokonuje funkcjonujący w placówce stały zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Zespół ten również analizuje i ocenia okresowo sytuację dziecka i jego rodziny, stosowane metody pracy z dzieckiem i rodziną oraz zasadność dalszego pobytu dziecka w placówce. Zatem wraz z wiekiem dziecka i jego sytuacją prawną, zdrowotną, edukacyjną, wychowawczą, w IPP pojawiają się zadania dotyczące bezpośrednio wiedzy, umiejętności, spraw związanych z przygotowaniem wychowanka do opuszczeniu placówki.

Po opuszczeniu placówek i rodzin zastępczych wychowankowie realizują Indywidualne Programy Usamodzielnienia (IPU) sporządzone wspólnie z opiekunami usamodzielnienia. Założenia w nich zawarte są modyfikowane w trakcie całego procesu usamodzielnienia, w momencie zmieniającej się sytuacji życiowej wychowanka. IPU jest podstawą do udzielenia pomocy z tytułu usamodzielnienia. W 2009 r. 3 wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej i 8 wychowanków rodzin zastępczych zakończyło proces usamodzielnienia, ponieważ ukończyli 25 rok życia.

W ramach projektu „Podróż w usamodzielnienie” realizowanego w 2009 r. wychowankowie placówki opiekuńczo-wychowawczej (10 osób) uczestniczyli w 3 formach aktywnej integracji.

Szkoła Pamięci Wojakowskich - metoda pracy polegała na sterowaniu wysiłkiem intelektualnym oraz tworzeniu prawidłowych nawyków pracy umysłowej. Każdy z uczestników w różnym stopniu przyswajał sobie zdobytą wiedzę, w znacznej części uzależnione to było od poziomu intelektualnego uczestników, poziomu wykształcenia, sumienności, odpowiedzialności i zaangażowania.

Wyjazdowe warsztaty edukacyjno-terapeutyczne - program zajęć obejmował psychoedukację, rozładowanie napięć, radzenie sobie ze stresem, podniesienie poczucia własnej wartości, budowanie obrazu własnej osoby, wzmocnienie swoich mocnych stron, profilaktykę uzależnień, kształtowanie umiejętności interpersonalnych. Zajęcia odbywały się poza miejscem zamieszkania, w niedługim czasie, przeplatane były czasem wolnym i rozrywką. Młodzież chętnie i z dużym zaangażowaniem brała w nich udział. Wyjazdowe warsztaty poprzez kilkudniowy pobyt bardzo zintegrowały grupę, pozwoliły na bliższe poznanie siebie nawzajem na różnych płaszczyznach życia - edukacja, rozrywka, organizowanie czasu wolnego.

Kurs komputerowy - każdy z uczestników indywidualnie przyswajał tematykę zajęć w zależności od umiejętności obsługi komputera. Młodzież zapoznała się z podstawowymi programami komputerowymi.

W ramach realizacji projektu „Podróż w usamodzielnienie” 10 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych uczestniczyło w 2 formach aktywnej integracji.

Rozwijanie motywacji do nauki - „Trening Pamięci i Koncentracji Uwagi” dla młodzieży, u której zachodziła potrzeba wyrównania braków edukacyjnych. Rezultaty, które osiągnęli usamodzielniani wychowankowie to poprawa pamięci, przyswojenie technik szybkiego zapamiętywania, poprawa koncentracji uwagi, rozwój wyobraźni, zapoznanie się z technikami szybkiego czytania.

Przygotowanie do wyboru zawodu i poszukiwania pracy w warunkach rynkowych - kurs aktywizacji młodzieży „Bądź aktywny” z zakresu wprowadzenia młodzieży w tematykę rynku pracy oraz umożliwienia im wejścia na rynek pracy. Rezultaty, które osiągnęli usamodzielniani wychowankowie to poprawa umiejętności komunikacyjnych, poprawa zdolności interpersonalnych, nabycie wiedzy i umiejętności niezbędnych w poszukiwaniu pracy, podniesienie poczucia własnej wartości, pobudzenie aktywności zawodowej, rozwój umiejętności zarządzania czasem, podniesienie zdolności motywacyjnych.

Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2 był realizowany poprzez następujące kierunki działania:

1. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz akceptacji tych osób przez środowisko lokalne,
2. Zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej i rehabilitacji osobom niepełnosprawnym,
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi,
4. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równych szans w dostępie do edukacji na wszystkich poziomach,
5. Zwiększenie możliwości samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz promowanie innowacyjnych rozwiązań,
6. Wzmocnienie polityki równości szans na rynku pracy osób niepełnosprawnych,
7. Zabezpieczenie informacji o prawach osób niepełnosprawnych,

8. Działania mające na celu zdiagnozowanie liczby osób niepełnosprawnych na terenie powiatu.

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Powiatu Inowrocławskiego na lata 2008-2013” został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego 18 grudnia 2008 r. Programu ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, poprzez wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz umożliwienie im pełnego uczestnictwa na płaszczyźnie społecznej i zawodowej. Realizowany jest poprzez następujące cele główne.

Cele główne

1. Zintegrowanie działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 8 ustawy warsztat terapii zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia, na miarę jej indywidualnych możliwości. Na terenie powiatu inowrocławskiego działają warsztaty terapii zajęciowej w Inowrocławiu i w Kruszwicy. W obu warsztatach uczestniczy po 30 osób.

Realizacja przez warsztat zadań, o których mowa odbywa się poprzez:

- 1) ogólne usprawnianie,
- 2) rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
- 3) przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej,
- 4) rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
- 5) rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

W roku 2009 na funkcjonowanie wtz przekazano kwotę w wysokości:

- WTZ Inowrocław → 90% środków z PFRON w wysokości 443.880,00 zł,
10% środków z budżetu powiatu w wysokości 49.320,00 zł,

- WTZ Kruszwica → 90% środków z PFRON w wysokości 443.880,00 zł,
10% środków z budżetu powiatu w wysokości 49.320,00 zł.

PCPR współpracowało z lokalnymi gminami i organizacjami pozarządowymi poprzez propagowanie, pomoc i realizację programów i projektów obejmujących wsparciem osoby niepełnosprawne. Dzięki środkom pozyskanym z Unii Europejskiej członkowie takich stowarzyszeń jak Polski Związek Niewidomych, Inowrocławskie Stowarzyszenie „Amazonki”, Polski Związek Głuchych, Stowarzyszenie Pomocy Upośledzonym Umysłowo miały szansę skorzystać z fachowego doradztwa zawodowego, zajęć z psychologiem, turnusów rehabilitacyjnych, kursu komputerowego oraz kursów wizażu i florystyki.

2. Profilaktyka, edukacja i opieka zdrowotna na rzecz osób niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Inowrocławiu została powołana 21 sierpnia 2007 roku zarządzeniem Starosty Inowrocławskiego na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.). Powiatowa Rada składa się z 5 osób powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz jednostek samorządu terytorialnego. W skład naszej rady wchodzi 2 przedstawicieli Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „FLANDRIA”, przedstawicielka Inowrocławskiego Stowarzyszenia „AMAZONKI”, pracownik Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu i pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu. Zgodnie z ustawą, posiedzenia rady powinny odbywać się co najmniej raz na kwartał. W 2009 r. odbyło się 5 posiedzeń mających na celu opiniowanie uchwał i programów realizowanych przez PCPR w Inowrocławiu oraz omawianie problemów dotyczących integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Członkowie rady brali również czynny udział w takich wydarzeniach jak: VIII Międzynarodowa Spartakiada Integracyjna Osób Niepełnosprawnych, Konferencja podsumowująca projekt „Podróż w usamodzielnienie” czy obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych. Przedstawiciele rady zachęcali niepełnosprawnych do aktywności i uczestniczenia w projektach i zadaniach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu realizuje dla powiatu inowrocławskiego zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wynikające z obowiązujących przepisów prawa w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.), rozporządzenie Ministra

Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz. 162, z późn. zm.).

Określając zadania Zespołu można powiedzieć, że należy do nich prowadzenie wszelkich spraw związanych z wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz legitymacji osoby niepełnosprawnej.

W 2009 r. do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu wpłynęło:

- 1) 3719 wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- 2) 929 wniosków o ustalenie niepełnosprawności,
- 3) 1379 wniosków o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Zespół w 2009 r. wydał **4673 orzeczenia** w tym:

1) dla osób powyżej 16-go roku życia:

- a) 3592 orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności,
- b) 50 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
- c) 67 orzeczeń o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności,

2) dla osób przed 16-tym rokiem życia:

- a) 870 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
- b) 50 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
- c) 4 orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności.

Legitymację osoby niepełnosprawnej wydano **1379 osobom**, w tym:

- a) 331 legitymacji wydanych osobom przed 16-tym rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności,
- b) 1010 legitymacji wydanych osobom po 16-tym roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności,
- c) 38 legitymacji wydanych na podstawie ważnych orzeczeń przez organy rentowe (KIZ, ZUS, KRUS, MON, MSWiA).

W omawianym roku sprawozdawczym odbyło się 380 posiedzeń składów orzekających, podczas których rozpatrzone zostały wyżej wymienione wnioski.

PCPR przygotował specjalny informator, dostępny na naszej stronie internetowej. Wersje papierowe informatora zostały przekazane zainteresowanym stowarzyszeniom i ich przedstawicielom.

PCPR od roku 2008 współpracuje ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji, które jest wydawcą Magazynu „Integracja”. Kwartalnik ten kierowany jest do osób niepełnosprawnych, ich rodzin i przyjaciół. Współpraca PCPR ze stowarzyszeniem polega głównie na dystrybucji magazynu do jednostek, z którymi współpracujemy. Celem dystrybucji Magazynu „Integracja” jest pomoc oraz wspieranie działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych w uzyskiwaniu informacji o uprawnieniach oraz ulgach, programach pomocy, sprzęcie rehabilitacyjnym, itp. Ponadto na łamach pisma publikowane są zagadnienia dotyczące spraw społecznych, porady udzielane przez fachowców z dziedziny zdrowia, prawa, psychologii i kultury. W magazynie prezentowane są inicjatywy i organizacje działające na rzecz niepełnosprawnych.

Strona internetowa (www.pcpr.inowroclaw.info) dostosowana została do potrzeb osób niepełnosprawnych. Poszerzono informację m.in. o organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Strona posiada zainstalowaną mówiącą przeglądarkę internetową Intelligent Web Reader oraz program b-Link do sterowania komputerem za pomocą mrugnięć.

3. Wyrównywanie szans w zakresie edukacji dzieci niepełnosprawnych.

Do kształcenia specjalnego (w szkole ogólnodostępnej, szkole integracyjnej lub oddziale integracyjnym, szkole specjalnej lub oddziale specjalnym, albo w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym) oraz do nauczania indywidualnego kwalifikują poradnie psychologiczno-pedagogiczne, bądź inne poradnie specjalistyczne, w których działają powołane przez dyrektora poradni zespoły orzekające.

Zadaniem zespołów jest orzekanie oraz kwalifikowanie dzieci i młodzieży do odpowiednich form kształcenia specjalnego (w tym integracyjnego oraz nauczania indywidualnego) na podstawie wyników badań psychologicznych, pedagogicznych i lekarskich (przeprowadzonych przez specjalistów poradni bądź spoza poradni). Postępowanie orzekające i kwalifikujące stanowi podstawę wydania przez poradnię orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego zawierającego określenie rodzaju i stopnia niepełnosprawności, odpowiednich form kształcenia oraz warunków niezbędnych do realizacji potrzeb edukacyjnych dziecka; indywidualny program pracy z dzieckiem ze

wskazaniem metod stymulacji, terapii oraz usprawniania lub ze wskazaniem form pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Postępowanie kwalifikacyjne do kształcenia specjalnego lub nauczania indywidualnego wszczyna się na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) dziecka. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje się na okres roku szkolnego, etapu edukacyjnego, okresu kształcenia w danej szkole albo na czas nieokreślony. Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania wydaje się na czas określony, wskazany w zaświadczeniu o stanie zdrowia ucznia.

Ostateczna decyzja o wyborze odpowiedniej formy kształcenia, placówki należy do rodziców lub opiekunów dziecka.

W roku sprawozdawczym orzeczono i zakwalifikowano:

- 1) do kształcenia specjalnego, w tym w szkole lub oddziale integracyjnym 247 dzieci,
- 2) do nauczania indywidualnego 234 dzieci,
- 3) na zajęcia rewalidacyjne (upośledzenie głębokie) 7 dzieci

oraz wydano opinię o wczesnym wspomaganium dla 53 dzieci.

4. Rehabilitacja zawodowa i edukacja osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja zawodowa jest nieodłącznym elementem rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Prowadzi ona do zwiększenia poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa oraz przydatności społecznej osób niepełnosprawnych. Jej głównym celem jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia poprzez poradnictwo, przygotowanie do pracy i opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w zakładach pracy.

W roku 2009 w ramach zadań ustawowych udzielono osobom niepełnosprawnym wsparcia w niżej wymienionych formach:

1) dofinansowano koszty wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne **8** osobom niepełnosprawnym w wysokości **48.210 zł**,

2) dofinansowano rozpoczęcie działalności gospodarczej **2** osobom niepełnosprawnym w wysokości **70.000 zł**.

Łącznie na zadania z rehabilitacji zawodowej przeznaczono ze środków PFRON **118.210 zł**.

PCPR mając na celu reintegrację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych stworzył warunki i udzielił wszelkiej pomocy poprzez realizację następujących działań, skierowanych do tej grupy osób.

Działania podjęte w ramach projektu, skierowane zostały do 50 osób niepełnosprawnych, bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo od 18 do 64 roku życia, w tym:

- 1) z niepełnosprawnością narządu wzroku,
- 2) z niepełnosprawnością narządu słuchu i mowy,
- 3) kobiet po mastektomii,
- 4) uczestników warsztatów terapii zajęciowej,
- 5) osób z innymi przyczynami niepełnosprawności.

Z doradztwa zawodowego w wymiarze 25 godzin warsztatowych, realizowanych w ciągu 2-3 miesięcy, mającego na celu wsparcie indywidualne w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych umożliwiających wejście na rynek pracy skorzystało 30 osób niepełnosprawnych.

Mając na celu podniesienie wiedzy w zakresie obsługi komputera oraz ułatwienia komunikacji i integracji ze społeczeństwem, kobiety po mastektomii i osoby z niepełnosprawnością narządu słuchu i mowy wzięły udział w kursie komputerowym w wymiarze 48 godzin, realizowanym w ciągu 2 miesięcy. Ponadto osoby te zdobyły umiejętność tworzenia kompozycji w naczyniach oraz umiejętność przygotowania dekoracji świątecznych i bukietów poprzez udział w 25 godzinnym kursie florystycznym.

Każdy z uczestników projektu skorzystał z różnego rodzaju zabiegów, wskazanych podczas konsultacji lekarskiej, w zależności od rodzaju schorzenia podczas 14 dniowego pobytu na turnusie rehabilitacyjnym. Celem uczestnictwa w turnusie była poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwinięcie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Podczas turnusu oprócz zabiegów fizjoterapeutycznych uczestnicy mieli możliwość skorzystania z zajęć profilaktycznych, kulturalno-oświatowych, integracyjnych, a także sportowych i rekreacyjnych. Ponadto osoby przebywające na turnusie rehabilitacyjnym brały udział w warsztatach psychoterapeutycznych „ABC pomocy psychologicznej w celu łagodzenia stresu spowodowanego niepełnosprawnością”.

Kobiety po mastektomii i osoby z niepełnosprawnością narządu słuchu i mowy, w liczbie 20, poznało techniki przygotowania makijażu dziennego, wieczorowego oraz tradycyjnego, biorąc udział w 25 godzinnym kursie wizażu.

Ponadto wszystkie osoby niepełnosprawne, będące beneficjentami projektu „Podróż w usamodzielnienie” skorzystały z usług doradcy do spraw osób niepełnosprawnych, w zakresie informacji o przysługujących im przywilejach i uprawnieniach.

Długoterminowość działań realizowanych przez PCPR uzależniona była od indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych, stanowiących grupę docelową projektu. Wszystkie działania i jednocześnie realizowanie kilku form wsparcia miało charakter kompleksowy i innowacyjny, co umożliwiło nabycie osobom niepełnosprawnym dodatkowych umiejętności, pozwalających na łatwiejsze poruszanie się po rynku pracy.

5. Tworzenie środowiska lokalnego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych oraz wspieranie rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną.

W ramach tworzenia środowiska lokalnego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych Zarząd Dróg Powiatowych w Inowrocławiu wykonał inwestycje i remonty uwzględniające likwidację barier architektonicznych:

- 1) przebudowa dróg powiatowych ulic: Świętokrzyska, Wierzbińskiego, Szymborska,
- 2) przystosowanie dla osób niepełnosprawnych przejść dla pieszych na skrzyżowaniach:
  - a) ul. Prezydenta Franklina Roosevelta – obniżenie krawężników przy wjeździe na parking do Starostwa Powiatowego i Urzędu Miasta,
  - b) ul. Szymborska,
  - c) ul. Stare Miasto – ul. Orłowska,
  - d) ul. ks. Piotra Wawrzyniaka – ul. Dubienka,
  - e) ul. Dubienka – ul. Sikorskiego,
  - f) ul. Prezydenta Franklina Roosevelta – ul. Solankowa,
  - g) ul. Wojska Polskiego,
  - h) ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza.
- 3) wykonanie chodnika w ciągu drogi powiatowej Sikorowo-Kruszwica,
- 4) wykonanie chodnika w ciągu drogi powiatowej Ostrowo-Gąski w Wierzbiczanych,
- 5) budowa chodnika położonego w ciągu dróg powiatowych w miejscowości Wola Wapowska.

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. a ustawy można dofinansować uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych mogą korzystać wszystkie osoby niepełnosprawne, które posiadają ważne orzeczenie:

- 1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub,
- 2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów lub,
- 3) o niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia.

Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego jest zróżnicowane i zależy od stopnia inwalidztwa i wieku. W rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie bierze udział pracownik socjalny, oceniając sytuację społeczną osoby niepełnosprawnej i jej potrzeby, w zakresie rozwijania umiejętności społecznych. PCPR rozpatrując wnioski o przyznanie dofinansowania zwraca uwagę na kwestię właściwego wyboru miejscowości i ośrodka rehabilitacyjnego uwzględniając rodzaj niepełnosprawności, zalecenia lekarza, jak i ofertę rehabilitacyjną danego ośrodka, w którym ma się odbyć turnus.

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w roku 2009 otrzymały **424** osoby, w tym:

- **280** dorosłych, w tym **67** opiekunów,
- **77** dzieci oraz **67** opiekunów dzieci.

Łącznie w roku 2009 na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przeznaczono środki z PFRON w wysokości **312.955 zł**, w tym dla:

- dorosłych osób niepełnosprawnych przekazano kwotę **212.172 zł**, co stanowi **67,7%** środków,
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przekazano kwotę **100.783 zł**, co stanowi **32,3%** środków.

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych skorzystały **263** kobiety, co stanowi **62%** ogółu osób.

Z obszarów wiejskich dofinansowanie do turnusów otrzymało **79 osób**, co stanowi **18,6%** ogółu osób.

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. d ustawy można dofinansować likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Wysokość dofinansowania wynosi do 80% kosztów przedsięwzięcia.

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się ze środków PFRON przysługuje co trzy lata. W 2009 roku złożono **591** wniosków na kwotę **3.878,399 zł**. Zrealizowano **169** umów na kwotę **618.156 zł**, w tym na:

- 1) likwidację barier architektonicznych, które w głównej mierze dotyczyły przystosowania łazienki dla potrzeb osób niepełnosprawnych, złożono 342 wnioski na kwotę 2.854.390 zł, - zawarto **64 umowy**, na które wypłacono dofinansowanie na kwotę **350.424 zł**,
- 2) likwidację barier w komunikowaniu się, które w głównej mierze dotyczyły dofinansowania do zakupu sprzętu odtwarzającego nagrania lektorskie (dyktafon, wieża, radiomagnetofon) dla osób niedowidzących oraz komputery dla osób mających trudności w komunikowaniu się, złożono 135 wniosków, na kwotę 349.165 zł, - zawarto **29 umów** w ramach, których wypłacono dofinansowanie na kwotę **47.366 zł**,
- 3) likwidację barier technicznych, które w głównej mierze dotyczyły m.in. dofinansowania do zakupu podnośników, schodolazów, łóżek rehabilitacyjnych, pralek automatycznych oraz zakupu i montażu centralnego ogrzewania, złożono 114 wniosków na kwotę 674.844 zł, - zawarto **76 umów**, na które wypłacono dofinansowanie na kwotę **220.366 zł**.

Stosownie do potrzeb osoby niepełnosprawne mogą otrzymać dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego. Najczęściej dofinansowanymi przedmiotami były: aparaty słuchowe, protezy kończyn górnych i dolnych, pończochy kikutowe, protezy piersi, obuwie ortopedyczne, gorsety

korekcyjne, materace przeciwoślężynowe, wózki inwalidzkie, pionizatory, pieluchomajtki, cewniki, worki do zbiórki moczu.

Z dofinansowania skorzystały **342** osoby na kwotę: **528.122,42 zł.**

Najczęściej dofinansowywano:

- 1) aparaty słuchowe 146 osób - 239.201,00 zł,
- 2) protezy kończyn górnych i dolnych, pończochy kikutowe 37 osób - 94.283,25 zł,
- 3) gorsety korekcyjne 39 osób - 58.182,00 zł,
- 4) obuwiu ortopedyczne 15 osób - 4.790,86 zł,
- 5) wózki inwalidzkie 17 osób - 38.900,00 zł.

W roku 2009 dofinansowano zakup następującego sprzętu rehabilitacyjnego: rower rehabilitacyjny stacjonarny, ergometr rehabilitacyjny, orbitrek - trener rehabilitacyjny, kamizelka oscylacyjna.

Zostało zawartych **19** umów i wypłacono dofinansowanie w wysokości **18.822,60 zł.**

6. Stwarzanie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce.

W ramach stwarzania warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce odbyły się następujące spotkania.

W Domu Pomocy Społecznej w Ludzisku 11 lutego obchodzony był Światowy Dzień Chorych. Uroczystość połączona była z otwarciem zmodernizowanego dla potrzeb osób niepełnosprawnych budynku byłej wozowni.

Od 1 do 3 października odbyły się obchody „I Powiatowych Dni Seniora” pod honorowym patronatem Starosty Inowrocławskiego Tadeusza Majewskiego, zorganizowane przez Dom Pomocy Społecznej w Inowrocławiu oraz Klub „Kopernik” Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu. Współorganizatorami uroczystości był Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy z filią w Inowrocławiu, Inowrocławski Dom Kultury oraz Dom Dziennego Pobytu w Inowrocławiu.

Od 5 października do 12 października Domy Pomocy Społecznej w Kawęczynie i Warzynie przygotowały cykl imprez z okazji Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, połączony z wystawą prac i występami mieszkańców.

Na krytej pływalni „Wodny Park” w Inowrocławiu 14 października odbył się II KUJAWSKO-POMORSKI MITYNG PŁYWACKI Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Organizatorami zawodów były: WTZ RAZEM w Inowrocławiu oraz Stowarzyszenie Pomocy Upośledzonym Umysłowo w Inowrocławiu, a współorganizatorem Powiat Inowrocławski.

Z inicjatywy dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu i Domu Pomocy Społecznej w Ostrowie 3 grudnia odbyły się uroczyste obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych. W Sali Koncertowej im. I. Dubiskiej ze Starostą Inowrocławskim Tadeuszem Majewskim spotkało się około 150 osób, członków stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych, uczestników warsztatów terapii zajęciowej oraz mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu inowrocławskiego.

W Młodzieżowym Domu Kultury im. J. Korczaka w Inowrocławiu od 7 do 11 grudnia odbyła się prezentacja twórczości osób niepełnosprawnych, której inicjatorem było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu. Wystawa była jednym z elementów Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych obchodzonego w powiecie inowrocławskim.

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w wysokości do 60% mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia, w wysokości nieobjętej dofinansowaniem z PFRON.

W 2009 r. zawarto **19 umów** dotyczących dofinansowania na łączną **kwotę 64.218,00 zł.**

Dofinansowano następujące zadania:

L.p.	Wnioskodawca	Cel dofinansowania	Kwota dofinansowania	Liczba uczestników
1	Niezależne Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów ul. Najświętszej Marii Panny 14-16, 88-100 Inowrocław	Wycieczka - Rowy, Łeba, Słupsk, Ustka i okolice	3.960,00 zł	40
2	Niezależne Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów ul. Najświętszej Marii Panny 14-16, 88-100 Inowrocław	Spotkanie opłatkowe	720,00 zł	60
3	Polski Związek Niewidomych ul. Najświętszej Marii Panny 19 88-100 Inowrocław	Spotkanie opłatkowe	4.500,00 zł	200
4	Polski Związek Niewidomych ul. Najświętszej Marii Panny 19 88-100 Inowrocław	Turniej warcabowy	690,00 zł	20
5	Polski Związek Niewidomych ul. Najświętszej Marii Panny 19 88-100 Inowrocław	Wycieczka - Kotlina Kłodzka-Praga	6.500,00 zł	45

6	Fundacja "Przystań Nadziei" ul. Dworcowa 31, 88-100 Inowrocław	Spotkanie opłatkowe	450,00 zł	25
7	Fundacja "Przystań Nadziei" ul. Dworcowa 31, 88-100 Inowrocław	Spotkanie Jajko wielkanocne	510,00 zł	25
8	Fundacja "Przystań Nadziei" ul. Dworcowa 31, 88-100 Inowrocław	Obchody Dnia Solidarności z chorymi na schizofrenię	730,00 zł	25
9	Inowrocławskie Stowarzyszenie "Amazonki" ul. Dworcowa 31 88-100 Inowrocław	Spotkanie opłatkowe	1.224,00 zł	60
10	Inowrocławskie Stowarzyszenie "Amazonki" ul. Dworcowa 31 88-100 Inowrocław	XII Ogólnopolska Pielgrzymka "Amazonek" do Częstochowy	2.860,00 zł	45
11	Inowrocławskie Stowarzyszenie "Amazonki" ul. Dworcowa 31 88-100 Inowrocław	Wycieczka - Mazury i Suwalszczyzna szlakiem papieskim	8.000,00 zł	45
12	Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy "Flandria" ul. Andrzeja 8 88-100 Inowrocław	Wycieczka - poznaj wschodni region Polski	6.000,00 zł	50
13	Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy "Flandria" ul. Andrzeja 8 88-100 Inowrocław	VIII Międzynarodowa Spartakiada	20.000,00 zł	800
14	Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Osób z Chorobą Parkinsona ul. Bolesława Krzywoustego 10/60 88-100 Inowrocław	Spotkanie opłatkowe- integracja pokoleń	1.080,00 zł	80
15	Polski Związek Głuchych ul. Dworcowa 31, 88-100 Inowrocław	Rajd rowerowy - Bory Tucholskie	1.000,00 zł	15
16	Polski Związek Głuchych ul. Dworcowa 31, 88-100 Inowrocław	Spotkanie opłatkowe	528,00 zł	50
17	Polski Związek Głuchych ul. Dworcowa 31, 88-100 Inowrocław	Międzynarodowy Dzień Głuchego	820,00 zł	50
18	Polski Związek Głuchych ul. Dworcowa 31, 88-100 Inowrocław	Turniej szachowy	410,40 zł	20
19	Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej ul. Os. Orła Białego, 62-200 Gniezno	Poznaję świat... popularyzacja wiedzy o regionie	4.236,00 zł	15

Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia.

Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu wypełnia zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej poprzez realizację zapisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.), mających na celu, m.in.:

- 1) doprowadzenie do pełnego i produktywnego zatrudnienia w ramach posiadanych środków Funduszu Pracy i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- 2) wzmacnianie integracji oraz solidarności społecznej,
- 3) zwiększanie mobilności na rynku pracy.

1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z naciskiem na osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tzw. „grupy ryzyka”.

Referat Instrumentów Rynku Pracy obejmuje działania urzędu m.in. w zakresie:

- 1) organizowania i finansowania robót publicznych,
- 2) organizowania i finansowania prac interwencyjnych,
- 3) dokonywania refundacji kwot świadczeń pieniężnych wypłaconych bezrobotnym z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych.

ROBOTY PUBLICZNE

W roku 2009 zrealizowano zadania korzystając wyłącznie ze środków Funduszu Pracy, w skład których wchodziły również otrzymane środki z rezerwy MPiPS na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. W ramach posiadanych środków finansowych *robotami publicznymi* łącznie objęto 1.079 osób, w tym 551 kobiet. W grupie tej 551 osób – to długotrwale bezrobotni, 359 – to osoby powyżej 50 roku życia. Osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły grupę 463 osób, grupę młodych ludzi do 25 roku życia stanowiło 151 osób, a osób, które nie posiadały żadnych kwalifikacji było 463, bez wykształcenia średniego - 735 osób.

PRACE INTERWENCYJNE

W roku 2009 zrealizowano zadania korzystając również wyłącznie ze środków Funduszu Pracy w skład, których wchodziły także otrzymane środki z rezerwy MPiPS na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. W ramach posiadanych środków finansowych *pracami interwencyjnymi* łącznie objęto 441 osób, w tym 287 kobiet. W grupie tej 184 osoby – to długotrwale bezrobotni, 130 – to osoby powyżej 50 roku życia, grupę młodych ludzi do 25 roku życia stanowiło 128 osób.

Z beneficjentami pomocy publicznej zawarto **71** umów na **99** miejsca pracy, najwięcej z:

- 1) Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu **8/17,**
- 2) RSP „NOWOŚĆ” w Jezuickiej Strudze **2/11,**
- 3) P. W. „SEZAM” H. Bielak w Kijewie **1/3,**
- 4) Firmą „TED-HAL OGRODY” T. Sass w Inowrocławiu **2/3,**
- 5) FHU Agnieszka Rasała-Rodzeń w Kruszwicy **1/2.**

Z pracodawcami niebędącymi beneficjentami pomocy publicznej zawarto **90** umów na **296** miejsc pracy, najwięcej z:

- 1) Urzędem Miejskim w Janikowie **7/97,**
- 2) MOPS-em w Inowrocławiu **14/45,**
- 3) Urzędem Miejskim w Kruszwicy **2/32,**
- 4) Urzędem Miejskim w Pakości **6/26,**
- 5) Starostwem Powiatowym w Inowrocławiu **7/13.**

Tabela 1. Liczba osób skierowanych w 2009 r. na prace interwencyjne i roboty publiczne

liczba osób zatrudnionych w ramach umów o refundację przechodzących z 2008r.

- Prace interwencyjne - z 2007 – 52, z 2008 - 424
- Roboty publiczne - 496

Prace interwencyjne			Roboty publiczne		
miesiąc	liczba skierowanych w miesiącu	narastająco	miesiąc	liczba skierowanych w miesiącu	narastająco
I	2	-	I	99	-
II	2	4	II	56	155
III	34	38	III	114	269
IV	96	134	IV	293	562
V	83	217	V	48	610
VI	98	315	VI	90	700
VII	49	364	VII	15	715
VIII	15	379	VIII	90	805

IX	20	399	IX	57	862
X	3	402	X	111	973
XI	7	409	XI	27	1000
XII	32	441	XII	79	1079

W grupie osób skierowanych na roboty publiczne i prace interwencyjne dominowały przede wszystkim osoby długotrwale bezrobotne. Wyżej wymienione instrumenty rynku pracy cieszą się w powiecie inowrocławskim dużą popularnością, pomimo wprowadzonej w 2009 roku uchwałą Powiatowej Rady Zatrudnienia 80% odpłatności w ramach robót publicznych, mającej na celu aktywizację większej liczby bezrobotnych. Organizatorami robót publicznych, którzy najczęściej korzystali z tej formy były: Miasto Inowrocław, Gmina Kruszwica oraz Gmina Gniewkowo. Dużą grupą były również stowarzyszenia i fundacje, które ze względu na działalność non profit korzystają ze 100% refundacji, gdzie liczba osób skierowanych wyniosła 75 bezrobotnych. Do najbardziej aktywnych możemy zaliczyć: Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta i Inowrocławski Klub Sportowy „GOPLANIA”.

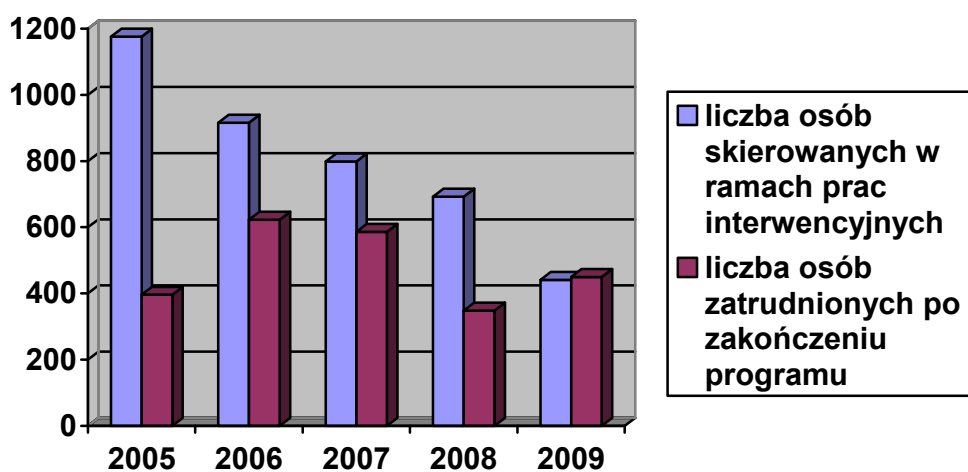
Ważnym elementem wyżej wymienionych instrumentów jest efektywność, oznaczająca liczbę osób które zostały zatrudnione na umowę o prace po zakończeniu ich wykonywania

Tabela 2. Efektywność prac interwencyjnych i robót publicznych w latach 2005-2009

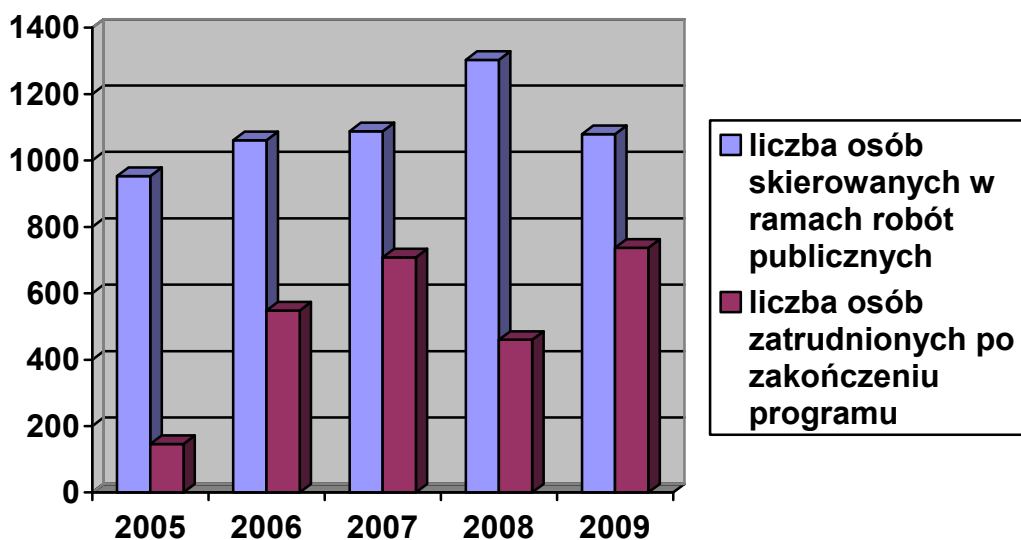
rok	Prace interwencyjne		Roboty publiczne	
	liczba osób skierowanych	liczba osób zatrudnionych po zakończeniu programu	liczba osób skierowanych	liczba osób zatrudnionych po zakończeniu programu
2005	1.176	367	953	146
2006	916	623	1.061	548

2007	799	586	1.088	708
2008	692	348	1.303	460
2009	441	450	1.079	737

Wykres 1. Efektywność – prace interwencyjne

Wykres 2. Efektywność – roboty publiczne.

Jak widać na wykresie liczba osób, które znajdują zatrudnienie po zakończeniu prac oscyluje w okolicach 50% co jest bardzo dobrym wskaźnikiem. W przypadku roku 2009

efektywność znacznie przewyższyła średnią z poprzednich lat. W przypadku prac interwencyjnych łączna liczba osób, które ukończyły prace interwencyjne w 2009 roku to 710 osób, włączając to umowy rozpoczęte w 2008 roku.

2. Współpraca z samorządami lokalnymi i innymi instytucjami współdziałającymi na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne – to prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku (jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej) na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w:

- 1) jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, tj. ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej, w powiatowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub innych jednostkach utworzonych przez gminę na podstawie art. 111 ustawy o pomocy społecznej, w celu realizacji zadań pomocy społecznej,
- 2) organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej,
- 3) organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych,
- 4) instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej, niedziałających w celach maksymalizacji zysku, do których nie mają zastosowania przepisy dotyczące pomocy publicznej, tj. w urzędzie gminy i jednostkach organizacyjnych utworzonych przez gminę nieposiadających osobowości prawnej, jeżeli są one jednostkami budżetowymi lub zakładami budżetowymi, np. szkołach, domach kultury, bibliotekach, żłobkach i przedszkolach.

W 2009 roku zostało skierowanych 111 osób, w tym 96 kobiet, a faktyczna refundacja dotyczyła 107 osób, w tym 94 kobiet. Z tych środków korzystały cztery gminy: Rojewo, Pakość, Gniewkowo i Kruszwica.

Wprowadzenie prac społecznie użytecznych miało na celu, oprócz zapewnienia osobom bezrobotnym możliwości uzyskania minimalnych przynajmniej środków do życia i wsparcia działań społeczności lokalnych, zdyscyplinowanie bezrobotnych i ograniczenie możliwości

wykonywania przez nich pracy "na czarno". Zwiększenie tej formy wsparcia powinno spowodować bardziej trafne kierowanie pomocy socjalnej do osób rzeczywiście jej potrzebujących.

Tabela 3. Wykonanie limitu Funduszu Pracy w 2009 r.:

Wykonanie limitu FP za okres 1.01.2009r – 31.12.2009r		
Lp.	Nazwa zadania	Kwota w złotych:
1.	prace interwencyjne	3.344.299,53
2.	roboty publiczne	8.524.982,73
5.	prace społecznie - użyteczne	99.299,24
OGÓLEM		11.968.581,53

Zadania w zakresie poradnictwa zawodowego

Poradnictwo zawodowe jako usługa rynku pracy jest procesem, w którym doradca zawodowy i klient pracują wspólnie nad świadomym i samodzielnym podjęciem przez klienta decyzji dotyczącej drogi rozwoju zawodowego oraz dostosowania się do wymogów rynku pracy. Doradcy zawodowi udzielają pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w zakresie wyboru ścieżki zawodowej, doboru odpowiedniego zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji.

W 2009 roku z poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej skorzystało 3180 osób, w tym 1939 kobiet. Objęto poradnictwem indywidualnym 2026 osób, a 186 osób poradnictwem grupowym. Z indywidualnej informacji zawodowej skorzystały 34 osoby, a zorganizowanych grup w ramach informacji zawodowej było 70, gdzie liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupowych wyniosła 934.

Opracowywanie i realizacja programów aktywizacyjnych odbywała się m.in. poprzez ustawowe działania w ramach Klubu Pracy i Warsztatów Aktywnego Poszukiwania Pracy.

W ubiegłym roku zostało zorganizowanych sześć spotkań w ramach **Klubu Pracy**. Były to trzytygodniowe zajęcia dla bezrobotnych i poszukujących pracy, które miały na celu pobudzić i zmotywować uczestników do bardziej aktywnego poszukiwania pracy. W zajęciach tych wzięło udział 69 osób, w tym 61 kobiet. Szkolenie przeznaczone było przede wszystkim dla osób, które powracały na rynek pracy po długim okresie braku aktywności zawodowej oraz dla tych, które nie posiadały doświadczenia w poszukiwaniu pracy.

Tabela 4. Uczestnicy szkoleń Klubu Pracy w 2009 roku

wyszczególnienie		liczba uczestników szkoleń ogółem	z tego			wybrane kategorie uczestników (z rubryki 2)				
			bezrobotni	kobiety	poszukujący pracy	zamieszkali na wsi	do 25 r.ż.	50+	DB	N
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9
wiek	18-24	7	7	6	0	1	X	X	2	0
	25-34	14	14	13	0	3	X	X	14	0
	35-44	16	16	12	0	3	X	X	10	0
	45+	32	31	30	1	3	X	X	27	4
wykształcenie	wyższe	11	11	9	0	1	3	3	6	0
	policealne i średnie zawodowe	26	25	21	1	5	0	0	19	2
	średnie ogólnokształcące	2	2	2	0	1	0	0	2	0
	zasadnicze zawodowe	13	13	13	0	1	1	0	10	0
	gimnazjalne i poniżej	17	17	16	0	2	1	5	16	2
czas pozostawania bez pracy	do 6 miesięcy	7	6	4	1	1	1	1	0	1
	6 – 12	9	9	7	0	3	2	2	0	1
	powyżej 12	53	53	50	0	6	5	15	53	2
OGÓLEM		69	68	61	1	10	8	18	53	4

Źródło: załącznik nr 4 do sprawozdania MPiPS-01 za 2009 rok.

Największą liczbę uczestników Klubu Pracy, stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (53) i bezrobotni po 50 roku życia (18).

W *Warsztatach z zakresu aktywnego poszukiwania* pracy wzięło udział 8 grup o łącznej liczbie 83 osób, w tym 69 kobiet. Na tych spotkaniach bezrobotni uczyli się przewyżczać osobiste bariery, nabyli umiejętności w zakresie autoprezentacji i prowadzenia rozmów z pracodawcą. Zajęcia te obejmowały również naukę pisania CV i listu motywacyjnego.

Tabela 5. Uczestnicy Warsztatów aktywnego poszukiwania pracy w 2009 roku.

wyszczególnienie		liczba uczestników szkoleń ogółem	z tego			wybrane kategorie uczestników (z rubryki 2)				
			bezrobotni	kobiety	poszukujący pracy	zamieszkali na wsi	do 25 r.ż.	50+	DB	N
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9
wiek	18-24	18	18	15	0	9	X	X	6	1
	25-34	20	20	16	0	7	X	X	16	1
	35-44	27	27	23	0	7	X	X	13	1

	45+	18	18	15	0	1	X	X	8	3
wykształcenie	wyższe	3	3	1	0	0	0	2	2	0
	policealne i średnie zawodowe	29	29	27	0	10	5	5	15	2
	średnie ogólnokształcące	19	19	15	0	5	9	1	8	3
	zasadnicze zawodowe	15	15	11	0	3	1	2	7	0
	gimnazjalne i poniżej	17	17	15	0	6	3	1	11	1
czas pozostawania bez pracy	do 6 miesięcy	20	20	13	0	5	7	5	0	2
	6 – 12	5	5	5	0	3	4	0	0	0
	powyżej 12	58	58	51	0	16	7	6	43	4
OGÓLEM		83	83	69	0	24	18	11	43	6

Źródło: załącznik nr 4 do sprawozdania MPiPS- 01 2009 rok.

Warsztatami aktywnego poszukiwania pracy zostało objętych 43 długotrwale bezrobotnych i 24 mieszkańców wsi.

Zgodnie z art. 34a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Urząd rozpoczął od 17 sierpnia 2009 roku realizację indywidualnego planu działania dla bezrobotnych i poszukujących pracy.

Indywidualny plan działania – oznacza plan działań obejmujący podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy w celu zatrudnienia bezrobotnego lub poszukującego pracy. W 2009 roku IPD objęto 689 osób.

Doradca zawodowy aktywizuje klientów trudnych, którzy wizyty w ramach poradnictwa indywidualnego nie ograniczają do dwóch spotkań. Często doradcę traktują jak powiernika i przychodzą z każdym problemem. Dlatego podstawowymi zasadami działania w poradnictwie są: otwartość, komunikatywność i gotowość do niesienia pomocy.

Przedstawiciele PUP uczestniczyli w projekcie „Aktywizacja liderów/liderek i mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz rozwiązywania problemów społecznych”, w okresie od 1 października 2009 r. do 26 stycznia 2010 r.

Spotkania miały na celu promocję tworzenia alternatywnych miejsc pracy na obszarach wiejskich oraz działania PUP na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych. Odbyły się 4 konferencje lokalne na terenie gminy Gniewkowo w miejscowościach:

- 1) Wierzchosławice – 21 listopada,
- 2) Szadłowice – 28 listopada,

3) Wierzbiczany – 4 grudnia,

4) Lipie – 12 grudnia.

W ramach spotkań próbowano zachęcić mieszkańców wsi do aktywnego korzystania z usług Centrum Aktywizacji Zawodowej oraz szczegółowo omawiano możliwości uzyskania dotacji na utworzenie własnej działalności gospodarczej, jak i spółdzielni socjalnych.

Popularyzacja informacji zawodowej wśród młodzieży w 2009 r. prowadzona była dla 8 grup, z czego:

- 1) 42 uczniów ostatnich klas gimnazjum,
- 2) 31 uczniów szkoły ponadgimnazjalnej,
- 3) 11 uczniów liceum,
- 4) 96 uczniów klas maturalnych.

Zajęcia edukacyjne dla gimnazjalistów miały na celu zwrócenie uwagi na wybór przyszłej szkoły, natomiast zajęcia dla uczniów liceów oraz szkół ponadgimnazjalnych miały pomóc w świadomym wyborze przyszłego zawodu.

Zajęcia dla młodzieży są działaniami o charakterze profilaktycznym, które wywołują u uczniów refleksję nad dalszym życiem zawodowym. Dokonując wyboru zawodu rozważnie i z przemyśleniem można unikać sytuacji, w której staje się osobą bezrobotną.

Zadania w zakresie pośrednictwa pracy, promocji i marketingu usług rynku pracy

Referat Pośrednictwa Pracy realizował swoje zadania w oparciu o zapisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2008r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie:

- standardów usług rynku pracy (Dz. U. z 2007r. Nr 47, poz. 314),
- szczegółowych warunków prowadzenia przez publiczne służby zatrudnienia usług rynku pracy (Dz. U. z 2007r. Nr 47, poz. 315).

Realizacja działań referatu odbywa się poprzez bezpośrednie kontakty z osobami poszukującymi zatrudnienia, zarejestrowanymi w PUP oraz promocję usług rynku pracy poprzez kontakty i wystawy zewnętrzne.

W 2009 roku odnotowano w pośrednictwie pracy 45142 wizyty osób bezrobotnych, z czego m.in.:

- 1) 1079 osób skierowano do zatrudnienia w ramach robót publicznych,
- 2) 441 osób skierowano do zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych,
- 3) 1251 osób skierowano do odbywania stażu,
- 4) 197 osób skierowano na utworzone miejsca pracy,
- 5) 109 osób skierowano do prac społecznie użytecznych.

W omawianym roku wyrejestrowano z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy 4124 osoby bezrobotne, 61 osób z powodu odmowy przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie, a 646 osób zrezygnowało dobrowolnie ze statusu bezrobotnego.

W 2009 roku zgłoszono 4724 oferty pracy, z czego 67,27% stanowiły oferty pracy subsydiowanej.

Tabela 6. Oferty pracy zgłoszone do PUP w 2009 roku.

miesiąc	liczba zarejestrowanych ofert
styczeń	224
luty	119
marzec	647
kwiecień	637
maj	618
czerwiec	422
lipiec	505
sierpień	352
wrzesień	428
październik	284
listopad	247
grudzień	241
ogółem	4724

Źródło: sprawozdania MPiPS-01 za okres styczeń-grudzień 2009 rok.

W powyższej tabeli uwidacznia się napływ ofert pracy do PUP w poszczególnych miesiącach 2009 r. Kształtowanie się liczby ofert jest charakterystyczne w stosunku do lat

poprzednich. Największą liczbę zarejestrowano w marcu (647). Z każdym rokiem, to właśnie w marcu następuje znaczne ożywienie gospodarki i rozwój inwestycji. Jest to miesiąc, w którym intensyfikuje się zawieranie umów na prace subsydiowane dla pracodawców oczekujących na partycypowanie urzędu w kosztach zatrudnienia. Najmniejszą liczbę ofert zgłoszono w lutym (119).

W 2009 roku zorganizowano 11 **gield pracy**, w których uczestniczyło 237 osób, z czego 32 osoby zostały zatrudnione.

Największa liczba uczestników (64) zainteresowana była zatrudnieniem na stanowisku kuriera w Wydawnictwie RONDO, pracownika do obsługi parku linowego (27) w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu oraz pracownika biurowego w biurze kredytowym (24) w przedsiębiorstwie Kredilion Doradcy Finansowi.

Pośrednicy zewnętrzni pracy, odpowiedzialni głównie za utrzymanie kontaktu z lokalnymi przedsiębiorcami, promocję usług rynku pracy, pozyskiwanie do współpracy klientów oraz organizowanie targów pracy odbyli w terenie 1781 wizyt bezpośrednich, podczas których pozyskano 125 nowych miejsc pracy. Bezpośredni kontakt pośredników zewnętrznych z przedsiębiorcami pozwala na zacieśnienie współpracy, poznanie sytuacji ekonomicznej oraz planów rozwoju i w perspektywie zmian kadrowych, tak istotnych dla urzędu. Pozwala również na bieżąco informować pracodawców o kwalifikacjach i zawodach najczęściej posiadanych przez osoby bezrobotne i poszukujące pracy.

W ubiegłym roku dwukrotnie organizowano targi pracy, które stwarzają najlepsze warunki do bezpośrednich kontaktów pracodawców z poszukującymi zatrudnienia:

- 1) 24 kwietnia w Hali Sportowo-Widowiskowej, udział wzięło 33 wystawców, m.in. przedsiębiorstwa reprezentujące branże: metalową, meblarską, przetwórstwo spożywcze, poligrafię, odzieżową, transportową oraz usługi finansowe.
- 2) 16 października w Młodzieżowym Domu Kultury im. J. Korczaka, udział wzięło 19 wystawców z branż: poligraficznej, gastronomicznej, meblarskiej, kosmetycznej.

Patronat medialny objęły lokalne mass media, tj.: Radio Eska, Radio Gra, Gazeta Pomorska, Express Inowrocławski, portale ino-online i inowroclaw.info.pl.

Pracownicy brali udział w imprezach masowych organizowanych przez inne podmioty, na których promowano usługi oferowane przez urząd pracy:

- 1) 5. rocznica przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (Kruszwica),
- 2) 5. rocznica przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (Inowrocław),

- 3) Dni Otwarte OHP (Inowrocław),
- 4) Dni Gniewkowa (Gniewkowo),
- 5) I Powiatowy Przegląd Zespołów Ludowych (Wierzchosławice),
- 6) I Jarmark Gniewkowski (Gniewkowo),
- 7) Targi Młodych 2009 (Inowrocław).

Uczestnictwo w ww. przedsięwzięciach upowszechnia wizerunek urzędu, jako instytucji przyjaznej i otwartej na bezpośrednie spotkania z lokalną społecznością oraz znakomicie wpisuje się w promocję działań ustawowych adresowanych do klientów urzędu, jakimi są m.in. bezrobotni i przedsiębiorcy.

PUP w celu zapewnienia skutecznego i celowego wydatkowania środków publicznych podjął się przeprowadzenia Konsultacji Społecznych na temat Planu Działań na rok 2010, do udziału w których zaproszono: osoby bezrobotne i poszukujące pracy, organizacje pozarządowe, przedstawicieli pracodawców, przedstawicieli władz samorządowych. Podjęte Konsultacje stanowiły innowacyjną inicjatywę podjętą na rzecz poprawy dialogu społecznego. Przeprowadzono ankietowanie osób bezrobotnych, na próbie blisko 1000 osób, a także ustalenia z uczestnikami „drugiej strony” rynku pracy, a uzyskane wyniki zostały przedstawione w publikacji elektronicznej na stronie internetowej urzędu.

Podsumowanie.

Należy stwierdzić, iż Strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej. Opracowana Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013 pozwala na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych.

Wyżej opisane działania tylko po części wyrównują szanse edukacyjne, zawodowe czy zdrowotne osób niepełnosprawnych. Dlatego w dalszym ciągu należy dążyć do podejmowania działań skutecznie wyrównujących te szanse.

Z analizy powyższego materiału wynika, że działania podejmowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych na terenie powiatu inowrocławskiego poprzez różne

instytucje publiczne, pozarządowe przyczyniają się do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego i wzmocnienia rodzin, sprzyjają ograniczeniu zjawiska bezrobocia oraz wyrównują szanse osób niepełnosprawnych co przyczynia się do spełnienia misji strategii.

Działania podejmowane w ramach Strategii zostały dostrzeżone na szerszym forum.

Powiat Inowrocławski w roku 2009 został uhonorowany dyplomem i statuetką za działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych.

Natomiast za kampanię propagującą rodzicielstwo zastępcze wśród mieszkańców powiatu Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu otrzymało tytuł HIT 2009.

Opracował
Rafał Walter
dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu